

Телевизионна организация финансира и организира заснемането на боксов мач, който да излъчва в рамките на своята програма. Любител на бойните спортове, докато гледа мача, решава да направи запис, който да разпространява сред други фенове. В последствие се оказва, че има голям интерес, и той решава да изкара малко пари, като пуска записа в стрийминг платформа на принципа pay-per-view, както и го записва на флашки, които да разпространява срещу заплащане. От телевизионната организация се свързват с него, като искат незабавно да свалят мача от стрийминг платформата и да преустановят разпространението на флашките.

Въпроси:

- Кои обекти на интелектуалната собственост са засегнати във връзка с излъчването на боксов мач по телевизията и какви лица биха могли да имат права?
- Фенът има ли право да разпространява записа от мача? Ами ако разпространяваше записа безплатно?
- Какви мерки за защита може да предприеме телевизионната организация при така установената фактическа обстановка?

ПРЕДЛОЖЕТЕ ВЪЗМОЖНИ РЕШЕНИЯ, КАТО ИМАТЕ ПРЕДВИД СЛЕДНОТО:

1. Помислете излъчваният по телевизия боксов мач произведение ли е. Ако да – какви лица биха могли да имат права и в какво качество.

За да отговорите, можете да се запознаете и със следните законови разпоредби от Закона за авторското право и сродните му права¹.

Чл.3. (1) Обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма, като:

1. литературни произведения, включително произведения на научната и техническата литература, на публицистиката и компютърни програми;

2. музикални произведения;

3. сценични произведения - драматични, музикално-драматични, пантомимични, хореографски и други;

¹ Текстове са достъпни и на адрес: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2133094401>

4. филми и други аудио-визуални произведения;

5. произведения на изобразителното изкуство, включително произведения на приложното изкуство, дизайна и народните художествени занаяти;

6. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 01.12.2023 г.) реализирани произведения на архитектурата;

7. фотографски произведения и произведения, създадени по начин, аналогичен на фотографския;

8. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 01.12.2023 г.) проекти, карти, схеми, планове и други, отнасящи се до архитектурата, териториалното устройство, географията, топографията, музейното дело и която и да е област на науката и техниката;

9. графично оформление на печатно издание;

10. (нова - ДВ, бр. 29 от 2006 г.) кадастрални карти и държавни топографски карти.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 01.12.2023 г.) Обект на авторското право са и следните произведения:

1. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 01.12.2023 г.) преводи и преработки на съществуващи произведения и фолклорни творби, включително на произведения с изтекъл срок на времетраене на авторското право;

2. аранжimenti на музикални произведения и на фолклорни творби;

3. периодични издания, енциклопедии, сборници, антологии, библиографии, бази данни и други подобни, които включват две или повече произведения или материали.

(3) Обект на авторското право може да бъде и част от произведение по ал. 1 и 2, както и подготвителните скици, планове и други подобни.

Създаване и използване на филми и други аудио-визуални произведения

Чл. 62. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Авторското право върху филм или друго аудио-визуално произведение принадлежи на режисьора, сценариста и оператора. При анимационни филми авторско право има и художник-постановчикът.

(2) Авторите на музиката, на диалога, на вече съществуващата литературна творба, по която е създадено аудио-визуалното произведение, на сценографията, на костюмите, както и на други произведения, включени в него, запазват авторското си право върху своите произведения.

(3) Продуцент по смисъла на този раздел е физическото или юридическото лице, което организира създаването на произведението и осигурява финансирането му.

Носители и обекти на сродни права

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Права, сродни на авторското, имат:

1. артистите-изпълнители върху своите изпълнения;

2. продуцентите на звукозаписи върху своите звукозаписи;

3. продуцентите на първоначалния запис на филм или друго аудиовизуално произведение върху оригинала и копията, получени в резултат на този запис;

4. радио- и телевизионните организации върху своите програми;

5. (нова - ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 01.12.2023 г.) издателите на публикации в пресата - върху своите публикации в пресата.

2. След като решите кои лица биха могли да имат права на интелектуална собственост по отношение на излъчвания мач, помислете какви права имат те върху обекта – имуществени и/или неимуществени, които са засегнати от описаното използване.

3. Помислете дали ако разпространяваше записа безплатно, фенът попада в хипотезите на „свободно използване“, като имате предвид, че те се прилагат по аналогия и за носителите на сродни на авторските права. За целта можете да се запознаете с текстовете на членове 23 – 25 от ЗАПСП.

4. Избройте какви действия може да предприеме телевизионната организация, за да защити правата си.